

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2024-02-15

Diarienummer N165-0908/23

Handläggare

Henrik Hellström

Telefon: 031-366 11 36

E-post: henrik.hellstrom@socialsydvast.goteborg.se

Yttrande över förslag på reviderade lokala ordningsföreskrifter för Göteborgs Stad SLK-2023-00320

Förslag till beslut

I socialnämnd Sydväst

1. Socialnämnd Sydväst tillstyrker förslag på reviderade lokala ordningsföreskrifter för Göteborgs Stad SLK-2023-00320.
2. Socialnämnd Sydväst översänder förvaltningens tjänsteutlåtande som eget yttrande till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret begär socialnämnd Sydväst yttrande på reviderade lokala ordningsföreskrifter med specifikt beaktande av förslaget gällande 3 § (jämföra med offentlig plats), 10 § (områden rörande alkohol- och lustgasförbud) och 13 § (tillfällig försäljning), inom stadsområde Sydväst.

Socialförvaltning Sydväst har identifierat några troliga felaktigheter, samt ser svårigheter i att tolka och säkerställa att förteckningarna stämmer. Gällande 3 §, 10 § och 13 § instämmer förvaltningen i förslaget och har inga väsentliga synpunkter till förändring. Däremot anser förvaltningen att kunskapen om de reviderade ordningsföreskrifterna behöver göras tillgänglig för de medborgare och de målgrupper som kan beröras av föreskrifterna, som personer med beroende- och hemlöshetsproblematik. För att i förebyggande syfte upplysa berörda personen kring gällande ordningslag.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Med tydliga ordningsföreskrifter kan det minska på antalet ekonomiska påföljder för den enskilde. Det förutsätter att de reviderade ordningsföreskrifterna görs tillgänglig främst för de grupper i staden som generellt till vardags inte tar del av (eller har möjlighet att ta del av) media eller andra offentliga forum. Det kan vara personer i beroende- och hemlöshetsproblematik, med flera. Det kan annars initialt riskera att öka kostnaderna för den enskilde på grund av den reviderade ordningslagen.

Bedömning ur ekologisk dimension

Förslaget till de reviderade ordningsföreskrifterna anger inga förändringar gällande aspekter kopplat till den ekologiska dimensionen. Gällande buller och fyrverkerier har dock ordningsföreskrifter även en förebyggande påverkan gällande eventuell negativ ekologisk påverkan.

Bedömning ur social dimension

De reviderade föreskrifterna innebär några positiva sociala aspekter. Att skol- och förskolegårdar samt lekplatser inkluderas till platser där förtäring av alkohol samt bruk av lustgas i berusningssyfte förbjuds är positivt. Det kan innebära en eventuellt minskad risk för att barn skadas av föremål som glas eller kanyler på skolgårdar. Om det innebär en minskad användning av platserna för berusningssyfte eller andra olovliga verksamheter som intag eller försäljning av droger. Det kan även främja barns hälsa om det innebär en minskad användning av lustgas i berusningssyfte.

Samverkan

Information i förvaltningens samverkansgrupp (FSG) den 20 mars 2024.

Bilagor

1. Översyn av Göteborgs Stads lokala ordningsföreskrifter

Ärendet

Stadsledningskontoret begär Socialnämnd Sydväst yttrande över förslag på reviderade lokala ordningsföreskrifter för Göteborgs Stad SLK-2023-00320. Remissvaret ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast 2024-04-08. Socialnämnd Sydväst ska svara utifrån stadsområdet och specifikt beakta 3 § (jämför med offentlig plats) och 10 § (områden rörande alkohol- och lustgasförbud) samt 13 § (tillfällig försäljning).

Beskrivning av ärendet

Ordningsslagen innehåller grundläggande bestämmelser om ordning och säkerhet. Ordningsslagens bestämmelser är inte tillräckliga för att täcka in alla olika ordningsproblem som kan finnas i kommunerna. Enligt 3 kap. 8 § ordningsslagen får kommunen meddela ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats.

Senast kommunfullmäktige uppdaterade de lokala ordningsföreskrifter var 2018-02-22. SKR publicerade i början av 2023 ett cirkulär för allmänna lokala ordningsföreskrifter och torghandelsföreskrifter med kommentarer, som ersatte det tidigare cirkuläret 1995:41. Utifrån SKR:s uppdaterade cirkulär ser stadsledningskontoret behov av en översyn av Göteborgs Stads lokala ordningsföreskrifter.

Stadsledningskontoret har tillsammans med socialförvaltningen Sydväst inför remissförfarandet genomfört genomgång av kartor och listor som avser 10 § om alkoholförbud.

Revidering av den lokala ordningsföreskriften har också tidigare gjorts gällande kommunstyrelsens uppdrag att utreda och återkomma med förslag till ändrad lokal ordningsstadga med inriktningen att komplettera så att genomgång för kopplade hundar på promenadvägen över Askimsbadet tillåts året om, kommunfullmäktige 2022-06-16 § 9.

Kommunens rådighet avseende lokala ordningsföreskrifter

En kommun får meddela de ytterligare föreskrifter för kommunen eller del av denna som behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen på offentlig plats. Kommunen kan inte fatta beslut om vad som helst utan är begränsad av den ram som ordningsslagen ger.

Offentlig plats och Polismyndighetens prövning

Vad som avses med offentlig plats definieras i 1 kap. 2 § första stycket punkterna 1-4 OL. Där sägs att med offentlig plats avses följande;

1. allmänna vägar,
2. gator, vägar, torg, parker, och andra platser som i detaljplan redovisas som allmän plats och som har upplåtits för sitt ändamål,
3. områden som i detaljplan redovisas som kvartersmark för hamnverksamhet, om de har upplåtits för detta ändamål och är tillgängliga för allmänheten, samt
4. andra landområden och utrymmen inomhus som stadigvarande används för allmän trafik.

De platser som ska jämföras med offentlig plats ska vara noggrant genomtänkta och anges med namn.

Behovet av lokala ordningsföreskrifter

Lokala ordningsföreskrifter får bara meddelas om de verkligen behövs för att upprätthålla den allmänna ordningen. I lagens förarbeten uttalas att alltför långtgående föreskrifter som saknar stöd i allmänhetens rättsmedvetande lätt leder till att respekten för bestämmelserna undergrävs. Kommunerna ska därför vara noggranna, restriktiva och tydliga vid prövningen av vilka lokala föreskrifter som kan vara aktuella och på vilka platser dessa ska gälla. Förbud eller påbud ska vara begränsade till platser i form av geografiska tillämpningsområden där tydliga kartor som huvudregel är ett krav. Enligt 3 kap. 12 § OL får de lokala ordningsföreskrifterna inte heller lägga ett onödigt tvång på allmänheten och de får inte heller göra obefogade inskränkningar i den enskildes frihet. När lokala ordningsföreskrifter utarbetas så ska det tillses att föreskriften faller inom kommunens kompetensområde.

De lokala ordningsföreskrifter får inte besluta i frågor som regleras genom annan författning eller som kan regleras med stöd av en sådan (3 kap. 12 § OL). Det gör att en mängd frågor såsom exempelvis renhållning, gatumusik, motorbåtstrafik, nedskräpning, klotter, bruk av narkotika, terrängkörning, hållande av livräddningsutrustning m.m. inte kan regleras genom lokala ordningsföreskrifter.

Beslutet om lokala ordningsföreskrifter

Beslut om att anta, ändra eller upphäva lokala ordningsföreskrifter är beslut av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt för kommunen och ska beslutas av kommunfullmäktige.

Innehåll remiss

Förslaget innehåller följande 19 lokala ordningsföreskrifter (1-19 §), se bifogad handling, *Lokala ordningsföreskrifter för Göteborgs Stad*, bilaga 1 (pdf-sida ”87-110”):

1-19 §

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

1. Grundläggande bestämmelser om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats
2. Föreskrifterna är tillämpliga på alla platser inom kommunen som är offentlig plats enligt
3. Följande områden ska jämföras med offentlig plats
4. Tillståndsplikt på vissa ej detaljplanlagda platser som jämföras med offentliga plats
5. Lastning av varor m.m.
6. Schaktning, grävning m.m.
7. Störande buller
8. Fyrverkerier och andra pyrotekniska varor samt sprängning och skjutning med handeldvapen m.m.
9. Containerar, byggsäckar m.m.
10. Förtäring av alkohol samt bruk av lustgas i berusningssyfte
11. Insamling av pengar
12. Markiser, flaggor och skyltar
13. Tillfällig försäljning
14. Affischering, reklam m.m.
15. Högtalarutsändning

16. Badförbud
17. Camping
18. Hundar
19. Överträdelse av lokal ordningsföreskrift

Förvaltningens bedömning

Socialförvaltningen tillstyrker förslag på reviderade lokala ordningsföreskrifter för Göteborgs Stad i sin helhet, men har följande synpunkter.

Socialförvaltningen har identifierat några troliga felaktigheter, samt ser svårigheter i att tolka och säkerställa att förteckningarna (bilaga: 3 §, punkt 2-4) över kyrkor och begravningsplatser, badplatser och lekplatser stämmer. Förvaltningen ser att detta ligger på stadsledningskontoret att säkerställa och skickar med att dessa behöver ses över. Guldhedskyrkan är angivet i fel delområde. Förteckningarna hade även varit lättare att tolka om de var mer enhetligt strukturerade. De geografiska indelningarna för kyrkor och begravningsplatser skiljer sig från stadens administrativa indelning, och de andra förteckningarnas indelning.

Gällande 3 §, områden som ska jämföras med offentlig plats, ser förvaltningen att det är positivt att skol- och förskolegårdar inkluderas. Dessa är platser som kan vara ett positivt tillskott för ett område som lekplatser och för möten utanför skoltid. En reglering för att däremot motverka att det blir platser, när verksamhet enligt skollagen inte bedrivs, för förtäring av alkohol och bruk av lustgas är positivt. Detsamma gäller lekplatser. Det är positivt att det förtydligas vid vilka badplatser som det inte är tillåtet med camping. Dock hade ett förtydligande i karta med avgränsningar varit lämpligt, gällande vilket område som avses som badplats. Hur stort område som ska räknas ingå för en badplats kan vara subjektivt och skapa osäkerhet, vilket kan hämma möjligheten för att främja friluftslivet och allemansrätten. Ett klagande av hur stora områden som avses främjar en tydlig tolkning av föreskrifterna och ordningslagen.

För 10 § gällande förtäring av alkohol samt bruk av lustgas i berusningssyfte blev förvaltningen inbjuden till förarbetet i framtagande av förslag till reviderade lokala ordningsföreskrifter. En förändring från gällande föreskrifter som förvaltningen då föreslog, i samråd med stadsledningskontoret, var att ta bort området vid Påvelunds skol-/fritidsgård och idrottsanläggning från föreskrifterna. Detta då förvaltningen inte anser att det föreligger skäl att begränsa dessa platser i enlighet med ordningslagens syfte. Det sker ingen utmärkning av vinsten av människor där som gör att platsen behöver begränsas. Platsen sticker heller inte ut i förhållande till andra skolgårdar eller idrottsanläggningar. Förvaltningen ställer sig bakom remissens förslag och de angivna områdena.

Gällande 13 §, om tillfällig försäljning, har ingen förändring skett från nuvarande föreskrifter. Förvaltningen anser inte att andra platser är aktuella utifrån rådande kunskap och har inga ytterligare synpunkter.

Gällande 9 §, om containrar, byggsäckar m.m, anser förvaltningen att en skrivning gällande att ta hänsyn för gång- och cykeltrafiken bör stå kvar. Förvaltningen föreslår följande skrivning: Vidare ska placering på gång- och cykelvägar i möjligaste mån undvikas, och om så sker ska gång- och cykeltrafiken ledas om med tydlig hänvisning för alternativ väg.

I övrigt har förvaltningen ingen synpunkt gällande förslag till nya lokala ordningsföreskrifter.

Förvaltningen vill däremot lyfta fram att de reviderade föreskrifterna bör kommuniceras ut till medborgare och de målgrupper som kan beröras av föreskrifterna. Det kan dels handla om grupper som idag lever i beroende- och hemlöshetsproblematik. Där anser socialförvaltningen att staden har ett särskilt ansvar att förmedla vilka ordningsföreskrifter som gäller för de utpekade platserna. För att i förebyggande syfte upplysa berörda personen kring gällande ordningslag.

Beslutet ska skickas till:

Kommunstyrelsen

Lotta Wikström

Stadsområde, välfärd och fritid

Annika Ljungh

Förvaltningsdirektör